

คู่มือผู้ถือบัตรทอง

บัตรทอง : สิทธิของคนไทย หรือ บัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้าเป็นบัตรที่ออกโดยสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการใช้สิทธิเข้ารับบริการสาธารณสุขจากหน่วยบริการ **** โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย**

สิทธิประโยชน์ของผู้ถือบัตรทอง

- * การส่งเสริมสุขภาพหญิงตั้งครรภ์ ทั้งก่อนและหลังคลอดการคลอด การคลอดบุตรรวมกันไม่เกิน ๒ ครั้ง
- * การดูแลสุขภาพและพัฒนาการของเด็ก รวมทั้ง วัคซีนเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรค
- * บริการวางแผนครอบครัว ได้แก่ การให้คำแนะนำปรึกษาแก่คู่สมรส การคุมกำเนิด
- * การตรวจ การวินิจฉัย การรักษาโรค และการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์
- * ค่ายาและเวชภัณฑ์ตามกรอบบัญชียาหลักแห่งชาติ
- * ค่าอาหารและค่าห้องสามัญ ระหว่างพักรักษาตัว ณ หน่วยบริการ
- * การจัดส่งต่อเพื่อการรักษาระหว่างหน่วยบริการ

คุ้มครองโรคค่าใช้จ่ายสูง

- * ผ่าตัดตาต่อกระจก
- * ผ่าตัดหัวใจ
- * บำบัดรักษามะเร็ง
- * การใส่เพดานเทียมในเด็กปากแหว่งเพดานโหว่
- * ยาต้านไวรัสเอดส์
- * ล้างไตทางช่องท้อง สำหรับผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้าย

ตรวจคัดกรองความเสี่ยงต่อการเกิดโรค เพื่อให้การดูแลรักษาโรคก่อนถึงระยะอันตราย ได้แก่ ตรวจระดับน้ำตาลในเลือดเพื่อเฝ้าระวังโรคเบาหวาน ตรวจมะเร็งปากมดลูก ตรวจมะเร็งเต้านม เป็นต้น

บริการทันตกรรม ได้แก่ อุดฟัน ถอนฟัน ขูดหินปูน การให้ฟลูออไรด์เสริมในกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อโรคฟันผุ การรักษาโพรงประสาทฟันน้ำนม การเคลือบหลุมร่องฟันเพื่อป้องกันฟันผุ และการทำฟันปลอมฐานพลาสติก

บริการการแพทย์แผนไทย ได้แก่ ยาสมุนไพรหรือยาแผนไทย การนวดเพื่อการรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ การอบหรือประคบสมุนไพรเพื่อการรักษา

บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ

คนพิการตาม พรบ. การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๔ หรือคนพิการที่ได้รับการตรวจประเมินว่ามีความพิการอยู่ในเกณฑ์ที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติกำหนด และได้รับการลงทะเบียนเป็นผู้มีสิทธิบัตรทอง (ท.๗๔)สามารถขอรับบริการเพื่อฟื้นฟูสุขภาพ เช่น กายภาพบำบัด จิตบำบัด พฤติกรรมบำบัด ฟื้นฟูการได้ยิน ฟื้นฟูการมองเห็น และรับอุปกรณ์เครื่องช่วยตามประเภทความพิการได้

นอกจากนี้ ผู้ถือบัตรทองยังได้รับความคุ้มครอง ในกรณีที่ได้รับความเสียหายจากการรับบริการสาธารณสุขในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า โดยยื่นคำร้องขอรับเงินช่วยเหลือได้ภายใน ๑ ปี หลังจากทราบว่าได้รับความเสียหาย

ทำอย่างไร? จึงจะมีสิทธิบัตรทอง

ตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๕ กำหนดให้ บุคคลทุกคนมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขที่มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติ ซึ่งบุคคลในที่นี่ หมายถึง บุคคลที่มีสัญชาติไทย

ดังนั้น ผู้มีสิทธิในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า คือ บุคคลที่มีสัญชาติไทย มีเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก และไม่มีสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลอื่นใดที่รัฐจัดให้

ตัวอย่างบุคคลที่มีสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลจากรัฐ เช่น

๑. ผู้มีสิทธิตามพระราชบัญญัติประกันสังคม เช่น ลูกจ้างที่ทำงานในกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ ๑ คนขึ้นไปยกเว้น ลูกจ้างทำงานบ้าน หาบเร่ แผงลอย หรือลูกจ้างของบุคคลธรรมดาที่ไม่มีการประกอบธุรกิจรวมอยู่ด้วย
๒. ผู้มีสิทธิตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล เช่น ข้าราชการ ลูกจ้างประจำของส่วนราชการ และครอบครัว
๓. ผู้อยู่ในความคุ้มครองของหลักประกันสุขภาพอื่นที่รัฐจัดให้ เช่น พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ในองค์กรอิสระ ครูโรงเรียนเอกชนในระบบ

ต่างจังหวัด ติดต่อลงทะเบียนทำบัตรได้ที่

- สถานีอนามัย
- โรงพยาบาลของรัฐที่อยู่ใกล้บ้าน หรือ
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

เปิดให้บริการในวันจันทร์ - ศุกร์ ตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.

กรุงเทพมหานคร ติดต่อลงทะเบียนทำบัตรได้ที่

- สำนักงานเขตที่อยู่ใกล้บ้าน เปิดให้บริการในวันจันทร์ - ศุกร์ ตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.
- ศูนย์บริการหลักประกันสุขภาพ ชั้น M สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ อาคารจัสตินอินเตอร์เนชั่นแนล ๒๐๐ ม.๔ ถ.แจ้งวัฒนะ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี ๑๑๑๒๐ เปิดให้บริการในวันจันทร์ - ศุกร์ ตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น

ใช้หลักฐานอะไรบ้าง ?

๑. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวที่มีรูปถ่ายซึ่งทางราชการออกให้ หากเป็นเด็กต่ำกว่าอายุ ๑๕ ปี ใช้สำเนาใบสูติบัตร (ใบเกิด)
๒. สำเนาทะเบียนบ้านที่ผู้ขอมีชื่ออยู่
๓. แบบคำร้องลงทะเบียนผู้มีสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า/ขอเปลี่ยนหน่วยบริการประจำ

กรณีพักอาศัยอยู่จริงไม่ตรงตามทะเบียนบ้าน ให้แสดงหลักฐานอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

๑. สำเนาทะเบียนบ้านของบุคคลที่ตนไปพักอาศัยอยู่ พร้อมหนังสือรับรองของเจ้าบ้าน
๒. หนังสือรับรองของผู้นำชุมชน ซึ่งรับรองว่าผู้ลงทะเบียนพักอาศัยอยู่ในพื้นที่นั้นๆ
๓. หนังสือรับรองของผู้ว่าจ้างหรือนายจ้าง
๔. เอกสารหรือหลักฐานอื่น เช่น สัญญาเช่าที่พัก ใบเสร็จรับเงินค่าเช่าที่พัก ใบเสร็จรับเงินค่าน้ำ ใบเสร็จรับเงินค่าโทรศัพท์บ้าน ฯลฯ ที่แสดงว่าผู้ลงทะเบียนพักอาศัยอยู่ในพื้นที่นั้นๆ จริง

การใช้สิทธิบัตรทอง

ผู้ประสงค์ใช้สิทธิบัตรทองให้แสดงบัตรทอง พร้อมบัตรประจำตัวประชาชนในการเข้ารับบริการสาธารณสุข ได้ที่หน่วยบริการประจำที่ระบุในบัตรก่อนทุกครั้ง โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

กรณีเจ็บป่วยทั่วไป

๑. เข้ารับการรักษาพยาบาลที่หน่วยบริการปฐมภูมิก่อนทุกครั้ง
  ๒. แจ้งความจำเป็นขอใช้สิทธิพร้อมแสดงหลักฐานประกอบ ได้แก่ บัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า บัตรประจำตัวประชาชน หรือหลักฐานอื่นใดที่ราชการออกให้และมีรูปถ่าย หากเป็นเด็กใช้สูติบัตร (ใบเกิด)
- หมายเหตุ :** ควรเข้ารับบริการในวัน เวลาราชการ หรือเวลาที่หน่วยบริการกำหนดไว้

การวินิจฉัยว่า เจ็บป่วยฉุกเฉิน แพทย์จะพิจารณาตามข้อบ่งชี้ ดังนี้

๑. โรคหรืออาการของโรคที่มีลักษณะรุนแรงอันอาจเป็นอันตรายต่อชีวิต หรืออันตรายต่อผู้อื่น
๒. โรคหรืออาการของโรคที่มีลักษณะรุนแรง ต้องรักษาเป็นการเร่งด่วน
๓. โรคที่ต้องผ่าตัดด่วน หากปล่อยไว้จะเป็นอันตรายต่อชีวิต
๔. โรคหรือลักษณะอาการของโรคที่คณะกรรมการกำหนด

ทั้งนี้ แพทย์จะพิจารณาจากความดันโลหิต ชีพจร อาการของโรค การวินิจฉัยโรค แนวทางการรักษาและความเร่งด่วนในการรักษาประกอบด้วย

แนวทางการใช้สิทธิ คือ

๑. เข้ารับการรักษาที่หน่วยบริการของรัฐหรือเอกชนที่เข้าร่วมโครงการที่อยู่ใกล้ที่สุด
๒. แจ้งความจำเป็นขอใช้สิทธิพร้อมแสดงหลักฐานประกอบ ได้แก่ บัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า บัตรประจำตัวประชาชน หรือเอกสารอื่นใดที่ราชการออกให้และมีรูปถ่าย หากเป็นเด็กใช้สูติบัตร (ใบเกิด)

หมายเหตุ : กรณีฉุกเฉิน สามารถเข้ารับบริการที่หน่วยบริการอื่นนอกเหนือหน่วยบริการประจำได้ไม่จำกัดจำนวนครั้ง (ตั้งแต่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑)

กรณีอุบัติเหตุ

ผู้มีสิทธิสามารถเข้ารับบริการทางการแพทย์ที่หน่วยบริการอื่นนอกเหนือหน่วยประจำครอบครัวได้ไม่จำกัดจำนวนครั้ง โดยมีแนวทางปฏิบัติดังนี้

กรณีได้ประสบอุบัติเหตุทั่วไป

๑. ควรเข้ารับการรักษายังหน่วยบริการของรัฐหรือเอกชนที่เข้าร่วมโครงการฯ และอยู่ใกล้ที่สุด
๒. แจ้งความประสงค์ขอใช้สิทธิพร้อมแสดงเอกสารประกอบ ได้แก่ บัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า บัตรประจำตัวประชาชน หรือหลักฐานอื่นใดที่ราชการออกให้และมีรูปถ่าย หากเป็นเด็กใช้สูติบัตร (ใบเกิด)

กรณีประสบภัยจากรถ

ผู้มีสิทธิสามารถใช้สิทธิบัตรทองต่อเนื่องจากค่าเสียหายเบื้องต้นที่กองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจากรถ หรือบริษัทประกันภัยเป็นผู้จ่าย โดย

๑. เข้ารับการรักษายังหน่วยบริการที่เข้าร่วมโครงการ

- ๑.๑ แจ้งใช้สิทธิพร้อมหลักฐานประกอบ ได้แก่ บัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า บัตรประจำตัวประชาชน หรือหลักฐานอื่นใดที่ราชการออกให้และมีรูปถ่าย (หากเป็นเด็กใช้สูติบัตร) สำเนา พ.ร.บ. รถที่ประสบภัย
- ๑.๒ หากมีความเสียหายเกินค่าเสียหายเบื้องต้น ให้ผู้ป่วยสำรองจ่ายแล้วไปรับคืนจากบริษัทประกันภัยของคู่กรณี (กรณีได้ข้อยุติวารรถคู่กรณีเป็นฝ่ายผิด)

๒. เข้ารับการรักษายังหน่วยบริการที่ไม่เข้าร่วมโครงการ

- ๒.๑ แจ้งใช้สิทธิบัตรพร้อมหลักฐานประกอบได้แก่ บัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า บัตรประจำตัวประชาชน หรือหลักฐานอื่นใดที่ราชการออกให้และมีรูปถ่าย (หากเป็นเด็กใช้สูติบัตร) สำเนา พ.ร.บ. รถที่ประสบภัย
- ๒.๒ ติดต่อสายด่วน สปสช. ๑๓๓๐ เพื่อประสานหาเตียงรองรับ ในการใช้สิทธิบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้าต่อเนื่อง
- ๒.๓ หากมีความเสียหายเกินค่าเสียหายเบื้องต้น ให้ผู้ป่วยสำรองจ่ายแล้วไปรับคืนจากบริษัทประกันภัยของคู่กรณี (กรณีได้ข้อยุติวารรถของคู่กรณีเป็นฝ่ายผิด)

หมายเหตุ : ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ ไม่ได้กำหนดให้โรงพยาบาลเรียกเก็บแทนผู้ประสบภัย

การส่งต่อเพื่อการรักษาต่อเนื่อง

๑. เข้ารับการรักษา ณ หน่วยบริการที่ระบุในบัตรทอง
๒. แจ้งความจำนงเพื่อขอใช้สิทธิทุกครั้ง พร้อมทั้งแสดงบัตรทองและบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัวที่มีรูปถ่ายซึ่งทางราชการออกให้ (เด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ใช้สำเนาใบสูติบัตร (ใบเกิด))
๓. หากการรักษาพยาบาลครั้งนั้นเกินศักยภาพของหน่วยบริการปฐมภูมิ หน่วยบริการปฐมภูมิจะพิจารณาส่งต่อไปยังหน่วยบริการที่มีศักยภาพที่สูงกว่าตามภาวะความจำเป็นของโรค

หน่วยบริการประจำ คืออะไร

หน่วยบริการ หมายถึง โรงพยาบาล สถานีอนามัย สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ ศูนย์บริการสาธารณสุข สถานพยาบาลของเอกชน ศูนย์บริการสาธารณสุข ที่เข้าร่วมโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

หน่วยบริการประจำ หมายถึง หน่วยบริการที่ผู้มีสิทธิบัตรทองเลือกลงทะเบียนเพื่อรับบริการสาธารณสุขประจำ โดยทั่วไปจะเป็นหน่วยบริการที่มีสถานที่ตั้งใกล้เคียงกับที่อยู่ของผู้มีสิทธิบัตรทอง

การขอเปลี่ยนหน่วยบริการประจำ สามารถติดต่อขอเปลี่ยนได้ที่หน่วยบริการ หรือ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด หรือสำนักงานเขตของ กทม. ในวันเวลาราชการ โดยเปลี่ยนได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง ต่อปี (ตุลาคม - กันยายนของปีถัดไป) ทั้งนี้ การขอรับบริการ ณ หน่วยบริการแห่งใหม่ สามารถใช้สิทธิไม่เสียค่าใช้จ่ายได้หลังการแจ้งความจำนงประมาณ ๑ เดือน

สิทธิบัตรทอง...ดูแลทุกวัย...อุ่นใจใกล้บ้าน

กลุ่มที่ได้รับการคุ้มครอง

การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคและการควบคุมโรค

๑. การตรวจและดูแลเพื่อส่งเสริมสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์
๒. การดูแลสุขภาพเด็ก พัฒนาการและภาวะโภชนาการ รวมถึงการให้ภูมิคุ้มกันโรคตามแผนงานการให้ภูมิคุ้มกันโรคของประเทศ
๓. การตรวจสุขภาพประชาชนทั่วไปและกลุ่มเสี่ยง
๔. การวางแผนครอบครัว (ยาคุมกำเนิด ถุงยางอนามัย ห่วงอนามัย ยาฝังคุมกำเนิด และการทำหมันถาวร)
๕. ยาต้านไวรัสเอชไอวี กรณีป้องกันการแพร่เชื้อจากแม่ตั้งครรภ์สู่ลูก
๖. การเยี่ยมบ้าน และการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน
๗. การให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่ผู้รับบริการในระดับบุคคลและครอบครัว
๘. การให้คำปรึกษา (counseling) และสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพ
๙. การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปาก ได้แก่ การตรวจสุขภาพช่องปาก การแนะนำด้านทันตสุขภาพ การให้ฟลูออไรด์เสริมในกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อโรคฟันผุ เช่น กลุ่มเด็ก ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยฉายรังสีบริเวณศีรษะและลำคอ รวมทั้งการเคลือบหลุมร่องฟัน

บริการด้านการตรวจวินิจฉัย

๑. การตรวจ การวินิจฉัย การรักษา และการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์จนสิ้นสุดการรักษา ทั้งนี้ รวมถึงการแพทย์ทางเลือกที่ผ่านการรับรองของคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
๒. การคลอดบุตร รวมกันไม่เกิน ๒ ครั้ง (กรณีบุตรคลอดแล้วรอดออกมามีชีวิต)โดยนับตั้งแต่ใช้สิทธิในโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า
๓. ค่าอาหาร และค่าห้องสามัญ
๔. การถอนฟัน การอุดฟัน การขูดหินปูน การทำฟันปลอมฐานพลาสติก การรักษาโพรงประสาทฟันน้ำนม และการใส่เพดานเทียมในเด็กปากแหว่งเพดานโหว่
๕. ยาและเวชภัณฑ์ตามกรอบบัญชียาหลักแห่งชาติ
๖. การจัดส่งต่อเพื่อการรักษาระหว่างหน่วยบริการ

บริการทางการแพทย์ที่ผู้มีสิทธิไม่ได้รับความคุ้มครอง

กลุ่มบริการที่เกินความจำเป็นพื้นฐาน

๑. การรักษามีบุตรยาก
๒. การผสมเทียม
๓. การเปลี่ยนเพศ
๔. การกระทำใดๆ เพื่อความสวยงาม โดยไม่มีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์
๕. การตรวจวินิจฉัย และรักษาใดๆ ที่เกินความจำเป็นและไม่มีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์
๖. การรักษาที่อยู่ระหว่างการค้นคว้าทดลอง

กลุ่มบริการที่มีงบประมาณจัดสรรเป็นการเฉพาะ

๗. โรครจิต กรณีที่ต้องรับไว้รักษาเป็นผู้ป่วยในเกินกว่า ๑๕ วัน
๘. การบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดและสารเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด
๙. อุบัติเหตุการประสบภัยจากรถและผู้อยู่ในความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองประสบภัยจากรถเฉพาะส่วนที่บริษัทหรือกองทุนตามกฎหมายนั้นต้องเป็นผู้จ่าย หลังจากใช้สิทธิ พ.ร.บ. ครบจึงจะสามารถใช้สิทธิ

กลุ่มบริการอื่นๆ

๑๐. โรคเดียวกันที่ต้องใช้ระยะเวลารักษาตัวในโรงพยาบาลประเภทผู้ป่วยในเกินกว่า ๑๘๐ วัน ยกเว้นกรณีมีความจำเป็นต้องรักษาต่อเนื่องจากการแทรกซ้อน หรือข้อบ่งชี้ทางการแพทย์
๑๑. การรักษาผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายด้วยการล้างไต (Peritoneal Dialysis) และการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (Hemodialysis)
๑๒. การเปลี่ยนอวัยวะ (Organ Transplant)